

Bedre rustet til store hendelser i fremtiden

Taler

Grete Faremo

Dato

8 november 2012

Sted

Molde

Omstendigheter

Politiets fellesforbunds landsmøte

- 1 Jeg vil takke for invitasjonen til å komme hit til Politiets fellesforbunds landsmøte.

- 5 PF er et samfunnsbevisst forbund, levende opptatt av å videreutvikle politi- og lensmannsetaten. Derfor vet jeg alltid at diskusjoner med PFs representanter vil være fruktbare. Vi er ikke enige i alle saker - men meningsbrytningen er alltid interessant og lærerik.

- 10 Førstkommende søndag har jeg vært justis- og beredskapsminister i ett år. Jeg er stolt av sektoren jeg har ansvar for. Hver dag, døgnet rundt, hele året gjøres det solid politiarbeid av dyktige medarbeidere i politi- og lensmannsetaten; arbeid for mer trygghet og mindre kriminalitet. Det gjør meg optimistisk for fremtiden.

- 15 For det er menneskene som er vår viktigste ressurs. Menneskene vil fortsatt være viktigst når vi jobber med å forbedre oss. Som 22. juli-kommisjonen skriver i sin rapport: «Politiet er en av samfunnets viktigste institusjoner og er preget av høy kompetanse og betydelig personlig engasjement fra ledere og ansatte.» Det er et godt utgangspunkt for forbedringsarbeid.

- 20 Etter ett år i stolen har jeg også klare visjoner for hvilken retning justissektoren må gå i. Målet er mer trygghet, styrket rettssikkerhet og bedre tilgjengelighet for innbyggerne.

- 25 Vår viktigste oppgave er å bedre beredskapen. Det er en oppgave som er langt fra ferdig.

I likhet med PF forventer også jeg at «alle ansvarlige i politiet følger opp 22. juli-kommisjonens konklusjoner». Men det gjelder ikke bare i politiet. Også jeg selv og alle ledere med beredskapsansvar må ta kommisjonens rapport inn over oss.

Det som sviktet den dagen er godt oppsummert i Gjørvs treffende bilde: 22. juli er historien om ressursene som ikke fant hverandre. Den historien kan ikke gjenta seg.

Vi må sammen gripe fatt i det som ikke virket godt nok og ta lærdom av det. Det er en rekke spørsmål vi må finne de riktige svarene på for å styrke beredskapen der ute i felten. Vi må etablere en felles erkjennelse fra topp til bunn om hva som er veien videre. Bare slik kan vi bli bedre. Jeg inviterer PF og norsk politi til samarbeid om utfordringene.

Kommisjonen mener at lærdommene etter 22. juli i større grad handler om ledelse, samhandling, kultur og holdninger - enn mangel på ressurser, behov for ny lovgivning, organisering eller store verdivalg. Samtidig må vi erkjenne at beredskap også koster penger. Det er bakgrunnen for at vi styrker budsjettet med over 700 millioner kroner neste år - blant annet til å planlegge beredskapssenter i Oslo, utdanne flere politifolk og styrke den operative kapasiteten ute i politidistriktene. Vel så viktig er hvordan ressursene brukes.

Kommisjonens viktigste anbefaling handler om ledelse og vilje til å ta ansvar. Vi har startet på toppen, hos oss selv. Justis- og beredskapsdepartementet har inntatt en tydeligere pådriverrolle i beredskapsarbeidet. Dette er en av mine viktigste lederoppgaver. Vi stiller krav til alle departementer og underliggende etater om å ha oppdatert planverk som de jevnlig øver på å bruke.

Øvelse TYR var interessant i så måte. Her øvde man på terrorbekjempelse og samhandling med Forsvaret. Funnene var klare: Det operative samarbeidet mellom beredskapstroppen og Forsvarets spesialkommando fungerte godt. Men ledelsesnivåene er ikke godt nok trent på å fatte gode og raske beslutninger. Dette må forbedres. Vi skal følge opp og systematisere læringspunktene. Det skylder vi alle polititjenestemenn som er ute i felten når store hendelser inntreffer.

Dere kjenner også til at politidirektøren har etablert et bredt anlagt endringsprogram i Politidirektoratet. Jeg tror det bra at arbeidet er lagt til et eget

programstyre. Og jeg er glad for at representanter fra de ansattes organisasjoner deltar. På den måten viser dere vilje til å ta ansvar. Ved at dere er med i prosessen, ligger alt til rette for at både ledelsen og de ansatte kan nå frem til en felles erkjennelse av hvilke endringer som er nødvendige.

Den offentlige debatten etter 22. juli har i stor grad dreid seg om beredskap. Samtidig må vi hele tiden ha oppmerksomhet rettet mot politiets øvrige oppgaver. Vi må finne en god balanse. Særlig fordi ordinært politiarbeid og beredskap henger nøye sammen. Som kommisjonen skriver: «Evnen til beredskap er ... i svært stor grad et spørsmål om å utnytte kapasiteten og kompetansen i det ordinære politikorpset, og å styre disse.»

Jeg ønsker et godt faglig grunnlag for fremtidens organisering av politi- og lensmannsetaten. Det er mange spørsmål som angår deres arbeidshverdag, som vi trenger bedre svar på:

- Hvordan ser en fremtidsrettet operasjonssentral ut? Hvem jobber der, og hva slags kompetanse og utstyr trenger hun - for eksempel for å lede større aksjoner på tvers av distriktsgrensene?

- Vi lever i et langstrakt land og må være beredt på at store hendelser må kunne håndteres langt fra de store byene. Trenger vi regionale utrykningsenheter som kan sikre tilstrekkelig skarp slagkraft og akseptabel responstid uavhengig av bistand fra Beredskapstroppen?

- Kriminalitetsbildet er hele tiden i utvikling. Hvilke grep trengs for å møte grenseoverskridende former for kriminalitet? Hvilke ressurser trenger for eksempel politipatruljen ved grensa i Østfold for å håndtere den mobile vinningskriminaliteten?

- Hvilke tiltak for å forenkle styringen av etaten må vi gjøre? Hvordan kan regjeringen komme med tydelige politiske føringer som gir rom for de politifaglige vurderingene og initiativene til den enkelte polititjenestemann?

- Hvilke teknologivalg må vi gjøre for å bidra til at etterforskere bruker mindre av sin tid på administrasjon, og mer tid på å oppklare saker?

- Hvordan sikrer vi at investeringer i IKT følges av økt kompetanse hos menneskene som skal bruke verktøyene og mer effektive måter å løse oppgavene på?

Vi må legge en plan. Derfor nedsetter regjeringen nå en arbeidsgruppe som skal gjennomføre en analyse av utfordringene i politiet innen juni 2013.

Politianalysen skal danne grunnlag for en mer langsiktig plan for videre utvikling av politiet. Planen vil bli presentert neste høst, i forslaget til statsbudsjettet for 2014.

110

Analysegruppen skal blant annet vurdere ressursbruk, prioriteringer, kompetanse, ledelse og organisering. Den må også vurdere om sentrale administrative ressurser kan omdisponeres for å gi mer politikraft ute i distriktene.

115

Det er naturlig at gruppen trekker veksler på noe av materialet som allerede foreligger fra arbeidet med resultatreformen. Jeg tenker spesielt på materialet fra fagmøtene prosjektgruppen hadde med organisasjonene. De tilbakemeldinger jeg har fått om disse møtene er uten unntak positive. For eksempel holder de

120 skriftlige innspillene fra organisasjonene høy faglig kvalitet og viser genuin vilje til å bidra i et forbedringsarbeid.

Vi går opplagt i retning av færre politidistrikter. Men hvor mange bør først diskuteres politisk når det faglige grunnlaget er fremlagt i politianalysen.

125

Samtidig tror jeg enhver plan for fremtiden må basere seg på et sterkt tilstedeværende nærpolti. Derfor ønsker jeg at lensmannskontorene skal beholdes. Det samme gjelder lokale politistasjoner og politiposter. Vi skal forebygge bedre, og det gjøres best på lokalt nivå.

130

Jeg er overbevist om at et velfungerende lokalt forebyggende arbeid er en helt sentral del av vår trygghet. Det er ikke tungt utstyr som vil hjelpe oss å fange opp de som faller utenfor og blir radikalisert. Det fåtallet som virkelig vender ryggen til det norske fellesskapet og utgjør en trussel mot samfunnet, de er først og fremst en sak for PST. Men vi må nå ut til disse unge menneskene før det går så langt at de vil omsette ekstreme holdninger i voldelige handlinger.

135

Denne utfordringen må møtes nærmest mulig lokalsamfunnet. Lensmannen i for eksempel min hjemkommune Bygland kjenner sitt område bedre enn det stasjonssjefen i Arendal gjør. Derfor må lensmannskontorene og de lokale politistasjonene være nervetrådene i det kriminalitetsforebyggende og trygghetsskapende arbeidet.

140

Vi må også styrke samarbeidsløsninger mellom politi- og lensmannsetaten og

kommunale myndigheter som Politiråd og Samordna Lokale Tiltak (SLT). Dette er lokalt samarbeid som har vist seg å virke.

150 Mine visjoner for justissektoren på lokalt plan handler også om å styrke konfliktløsningsmekanismene: Jeg tror vi trenger å rydde i oppgavene til politi og domstol. Konfliktløsningsordninger på grunnplanet som konfliktrådet og forliksrådene må styrkes. Gode løsninger for å tilby rettshjelp på det lokale plan må vi også se på.

155 Da kan domstolene sette alle ressurser inn på å håndtere kjerneoppgaven sin - å dømme i tvistesaker og straffesaker.

Målet med en slik ryddeprosess må også være å gjøre justissektorens tjenester lettere tilgjengelig der folk er, på en måte som man forventer i 2012.

160 Noen oppgaver kan overføres til andre, eksisterende organer. Andre oppgaver kan plasseres lokalt - kanskje hos lensmannskontorer som styrkes med flere sivile stillinger for å kunne fungere som lokale rettssentre? Det er i hvert fall noe jeg vil utrede. Vi må også vurdere nettbaserte løsninger der det er aktuelt.

165 Aktuelle oppgaver vi vil vurdere å flytte på er blant annet vigslar, notarialforretninger, registreringer knyttet til dødsbo og skifte, gebyrer og tilleggsavgifter etter Vegtrafikkloven, skjønnssaker og namsmannsoppgaver.

170 Takk igjen for muligheten til å møte dere her i dag. Jeg ønsker dere et fortsatt godt og fruktbart landsmøte. Fra sak til sak er vi ikke alltid på linje, men det er betryggende å vite at jeg har PF med meg i den viktigste oppgaven vi står overfor nå: Å gjøre norsk politi bedre rustet til å håndtere store hendelser i fremtiden.

175 Jeg ser fram til en konstruktiv dialog med PF i den krevende tiden vi har foran oss. Ikke minst ser jeg fram til et godt landsmøte!

Kilde
www.regjeringen.no

180

Emner
22. juli, 22. juli-kommisjonen, Innlegg, Politiet

URI

185

190

195

200

205

210

215

220